

ændringer, sådan at det er helt klart, hvad det er, vi vil med det.

Vi vil skabe muligheder for, at man kan opstille på anden måde end alfabetisk. Vi synes, som jeg sagde lidt tidligere, altså ikke, det er en demokratisk gave fra himlen med den alfabetiske opstilling, og at det skal være den endelige opstilling.

Vi synes også, det skal være sådan, at man kan opgøre stemmerne, sådan at det bliver de personlige stemmer, der er afgørende, sådan at man ikke skal ned og lave de indviklede regnestykker, man laver i dag ved hjælp af kredsene; hvor det er en stor fordel, alt efter om man er opstillet i store eller små kredse, og hvad ved jeg, samtidig med at vi bilder vælgerne ind, at det er de personlige stemmer, der afgør det. Hvis man går ud og spørger folk rundtomkring, siger de: Det er de personlige stemmer, der afgør, hvem der bliver valgt. Nej, det er det ikke. Det er ikke de personlige stemmer, der afgør det. Og det er det heller ikke, selv om man så har fået nogle stemmer rundtomkring i de forskellige kredse. Det har jeg ikke noget imod; jeg synes da, det er godt, hvis man får stemmer rundtomkring i storkredsen. Men hvorfor skal man have tillagt partilistestemmer? Det kan jeg ikke se er specielt demokratisk. Det er, som om stemmer ikke tæller.

Det, der er meningen med det, er helt, helt enkelt, at det skal opgøres efter de personlige stemmer, og at valget ikke skal afgøres af, om man får tillagt forskellige partilistestemmer. Det er jo ikke sådan, at stemmerne forsvinder. Så har vi af tekniske grunde skrevet det på den måde, som vi har skrevet det, fordi det vil gøre det enklere at opgøre det med det samme på selve valgdagen – og det kan der jo være gode argumenter for – sådan at man ikke skal sidde og regne.

Vi vil frem til, at det er de personlige stemmer, der afgør det, og at man skaber mulighed for andet end den efter min opfattelse fuldstændig udemokratiske opstilling, som den alfabetiske opstilling er. Der kan ikke siges noget som helst demokratisk fordelagtigt om den. Det er jo ikke sådan, at vi siger, at listestemmer, det, at man står øverst i sin kreds, ikke stadig væk skal være gældende. Det kan det udmærket være, det må man selv bestemme. Det kan også være sådan, at man selvfølgelig kan opstille i flere kredse. Det er jo også et i vore dage, at folk har flere kredse; altså, jeg tror måske ikke, de har det i Socialdemokratiet, men jeg kender da andre partier, hvor man har flere kredse. Det udeluk-

ker det her jo ikke. Jeg forstår slet ikke argumentet. Man kan da sagtens opstille i flere kredse.

Men jeg undrer mig i det hele taget over læsningen, det må jeg sige. Der er mange ting, som jeg simpelt hen ikke forstår at man kan læse ud af det her forslag. Men det er selvfølgelig også mig selv, der har skrevet det, og jeg synes jo, det er meget enkelt. Og så har jeg fået teknisk bistand – det indrømmer jeg gerne – og det gør jo ikke forslag enklere, det kan man sige, men jeg stoler til gengæld på, at den tekniske bistand, der har været til forslaget, så også er den rigtige. Men jeg indrømmer gerne, at man kunne have nøjedes med at sige – så skulle man måske have lavet et beslutningsforslag, men nu hævdede jeg ambitionsniveauet – at det er de personlige stemmer, der skal afgøre det, og at der skal være mulighed for, at man opstiller på anden måde end alfabetisk. Så kan det godt være, at diskussionen havde været enklere, det skal jeg ikke kunne sige. Men jeg synes, det var meget rart at gå det skridt videre.

Det, som er kernen, er, at jeg synes, det er ærgerligt, hvis det er sådan, at de tre partier forhindrer os andre i at gøre noget andet. Vi synes, det kunne være spændende at gå i gang med det. Og jeg synes netop, som jeg sagde lidt tidligere fra stolen dernede, at så fik man da et pilotprojekt; så kunne man jo se, hvordan det gik hos de partier, der begav sig ud på den vilde færd med ikke at opstille i alfabetisk rækkefølge og måske oven i købet gjorde noget endnu vildere: lod de personlige stemmer afgøre valget. Det synes jeg stadig væk er rimelig demokratisk.

Dermed skal det ikke være sagt, at det ikke er demokratisk i dag; de forslag, der er lavet herinde, kan jo defineres som demokratiske, fordi det er et flertal, der har vedtaget dem. Men nogle af dem, der beskæftiger sig med demokratiet, mener jo faktisk også, at der til demokratiet kræves en vis mindretalsbeskyttelse. Her kunne vi sige, at vi er et ganske stort mindretal, der faktisk synes, at valgløven godt kunne laves om nogle steder. Det er også en form for demokrati, at man lader mindretallene komme til orde, navnlig når det ikke går ud over flertallet. Så jeg synes ikke, der er så meget at tøve over for.

Kl. 19:33

Så vil jeg godt sige til hr. Erling Bonnesen, at det er partiet, der skal bestemme. Det er bare sådan en teknisk måde at skrive det på, så kan man selv vælge, hvad partiet er, og det er jo, fordi vi ikke har villet gå ind og bestemme, om det er lokalkredsen, storkredsen, partisystemet eller